

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-35, e-mail: spvr@rada.gov.ua

Ісаєву М.В.

Шановний Миколо Всіовичу!

У Комітеті Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів розглянуто Ваше звернення щодо відновлення редакції статті 54 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи». За результатами розгляду в межах предмета відання повідомляємо наступне.

Надані Вами пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства доведено до відома народних депутатів України – членів Комітету для використання у подальшій законотворчій роботі, які відповідно до статті 93 Конституції України мають право законодавчої ініціативи у Верховній Раді України.

Комітет висловлює вдячність за активну громадянську позицію, небайдужість до соціально-економічних змін, що відбуваються в українському суспільстві, та запевняє, що керуючись наданими Конституцією та законами України повноваженнями, використовуватиме всі важелі парламентського впливу для вдосконалення національного законодавства задля поліпшення рівня життя громадян України.

Разом з тим враховуючи суспільну значимість та з огляду на підвідомчість порушеного Вами питання, зазначене звернення надіслано до Кабінету Міністрів України з проханням ретельно опрацювати порушене питання та, у разі доцільності, внести пропозиції щодо шляхів його врегулювання.

Про результати розгляду Вас буде повідомлено визначеним Кабінетом Міністрів України органом центральної виконавчої влади додатково.

Принагідно інформуємо, з метою забезпечення послідовного виконання програми Президента України Зеленського В.О. про збільшення соціальних виплат людям старшого віку Урядом вжито низку заходів щодо покращення пенсійного забезпечення українців. Середня пенсія в Україні зросла за півтора

роки майже на 27% або на 833 гривні та складає 3 916 гривень проти 3 083 гривень на 01.01.2020.

У рамках зазначеної програми підвищення до пенсії одержать майже 40 відсотків пенсіонерів.

З 1 липня 2021 року набрали чинності положення Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» щодо підвищення рівня пенсійного забезпечення окремих категорій осіб 29 червня 2021 року № 1584-ІХ (далі – Закон № 1584). Слід нагадати, що відповідний законопроект за реєстр. № 4555 вносився до Верховної Ради України Кабінетом Міністрів України та доопрацьовувався у Комітеті Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів.

Цим Законом внесено зміни з урахуванням досягнутого політичного та економічного консенсусу, вимог бюджетного законодавства та рішень Конституційного Суду України у справах щодо конституційності окремих положень Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 28.02.1991 № 796-ХІІ (далі – Закон № 796).

Так, згідно зі статтею 54 Закону № 796 пенсії по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання, і пенсії у зв'язку з втратою годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи можуть призначатися за бажанням громадянина із заробітку, одержаного за роботу в зоні відчуження в 1986–1990 роках, у розмірі відшкодування фактичних збитків, який визначається відповідно до законодавства.

У всіх випадках розміри пенсії по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання внаслідок Чорнобильської катастрофи, для осіб з інвалідністю I, II, III груп не можуть бути нижчими ніж 6 000 грн, 4 800 грн та 3 700 грн, відповідно.

При цьому зазначені розміри пенсій починаючи з 2022 року щороку з 1 березня підлягатимуть індексації у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, з урахуванням коефіцієнта збільшення, що визначається відповідно до абзаців другого і третього частини другої статті 42 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 № 1058-ІV.

Отже завдяки прийнятому Закону № 1584 для 35,9 тис осіб, віднесених до першої категорії потерпілих внаслідок Чорнобильської катастрофи, з 1 липня 2021 року збільшено мінімальні розміри пенсій по інвалідності в середньому на 2 337 грн. З 1 січня 2022 року 66 тис осіб з інвалідністю з числа цивільних ліквідаторів Чорнобильської катастрофи одержать додатково підвищенні пенсії в середньому на 20 відсотків.

Вважаємо за доцільне також відмітити, що на даний час у Верховній Раді України зареєстровано ряд проектів законів, розроблених, зокрема, й членами Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, та

спрямованих на врегулювання питання пенсійного забезпечення осіб з інвалідністю, щодо яких встановлено причинний зв'язок інвалідності з Чорнобильською катастрофою тощо. Водночас, остаточно з приводу цих законопроектів народні депутати України будуть визначатися під час їх розгляду у сесійній залі.

Запевняємо, що Комітет і в подальшому буде підтримувати соціально незахищені верстви населення в межах правових норм і наданих повноважень та сприятиме у захисті їх прав та інтересів.

З повагою

Голова Комітету

Г. Третьякова

САС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Третьякова Галина Миколаївна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000002E093100E1118F00
Дійсний до: 25.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-30/15-2021/334447 від 29.10.2021

690951

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-35, e-mail: spvr@rada.gov.ua

Кабінет Міністрів України

До Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, надійшло звернення гр. Ісаєва М.В. відновлення редакції статті 54 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи».

Керуючись Законом України «Про комітети Верховної Ради України», надсилаємо зазначене звернення для детального вивчення порушених питань заявником та внесення пропозицій щодо шляхів їх врегулювання.

Про результати розгляду просимо повідомити автора звернення та Комітет.

Додатки: на 2 арк.

Голова Комітету

Г. М. Третякова

САС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Третякова Галина Миколаївна
Сертифікат: 38E2D9E7F908307B04000002E893100E1118F00
Дійсний до: 25.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-30/12-2021/334458 від 29.10.2021

80088

**Віце-прем'єр-міністр України —
Міністр з питань реінтеграції
тимчасово окупованих територій України**

вул. Грушевського, 12/2, Київ, 01008,
тел. (044) 256 7624, телефакс (044) 254 0584

звернення Комітету Верховної
Ради України з питань соціальної
політики та захисту прав ветеранів
від 29.10.21 № 04-30/12-2021/334458

**Мінсоцполітики (Лазебній М. В.) - скликання
Мінфін (Марченку С. М.)
Пенсійний фонд (Капінусу Є. В.)**

Прошу розглянути та про результати в установленій законом строк
поінформувати заявника, Комітет Верховної Ради України і Кабінет Міністрів.

Верховна Рада України (Третяковій Г. М.)

ФЕДОРЧУКУ В. Я.
Коблошу В. В. (Максимчуку О. С.), Бочку І. С.

Олексій РЕЗНІКОВ

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 289-86-22; 289-70-60, факс: 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, рахунок UA388201720343180001000078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

№ _____
На № _____ від _____

Кабінет Міністрів України

**Комітет Верховної Ради України з
питань соціальної політики та
захисту прав ветеранів**

Міністерство соціальної політики на виконання доручення Віце-прем'єр-міністра України – Міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 02.11.2021 № 50015/1/1-21 до звернення Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів від 29.10.2021 № 04-30/12-2021/334458 розглянуло електронну петицію Ісаєва М. В. від 01.07.2021, яка в установлений строк не набрала необхідної кількості підписів на її підтримку, щодо поновлення редакції статті 54 Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” та повідомляє, що відповідь буде надано після опрацювання порушеного питання разом із Пенсійним фондом України.

Перший заступник Міністра

Євген КОТИК

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 289-86-22; 289-70-60, факс: 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, рахунок UA388201720343180001000078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

№ _____
На № _____ від _____ **Ісась М. В.**

Шановний Миколо Всіовичу!

Міністерство соціальної політики разом із Міністерством фінансів та Пенсійним фондом України на виконання доручення Віце-прем'єр-міністра України – Міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 02.11.2021 № 50015/1/1-21 до звернення Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів від 29.10.2021 № 04-30/12-2021/334458 розглянуло Вашу електронну петицію від 01.07.2021, яка в установленний строк не набрала необхідної кількості підписів на її підтримку, щодо поновлення редакції статті 54 Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” від 28.02.1991 № 796-ХІІ (далі – Закон № 796) та повідомляє.

Основні положення щодо реалізації конституційного права громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи (далі – постраждалі громадяни), на охорону життя і здоров'я визначено Законом № 796, який спрямовано на забезпечення соціального захисту постраждалих громадян (у тому числі визначення умов їхнього пенсійного забезпечення) і розв'язання пов'язаних із Чорнобильською катастрофою проблем медичного та соціального характеру, що виникли внаслідок радіоактивного забруднення території.

Відповідно до частини четвертої статті 54 Закону № 796 (у редакції, чинній до 01.01.2008) вихідною величиною для обчислення пенсії по інвалідності було визначено мінімальну пенсію за віком.

Мінімальний розмір пенсії за віком встановлено, зокрема, законами України „Про пенсійне забезпечення” від 05.11.1991 № 1788-ХІІ і „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування” від 09.07.2003 № 1058-IV (набрав чинності 01.01.2004) (далі – Закон № 1058).

Потрібно зауважити, що мінімальний розмір пенсії за віком, встановлений статтею 28 Закону № 1058, застосовується виключно для визначення розмірів

МНСОЦПОЛІТИКИ
3206/0/5-21/54 від 24.11.2021

пенсій, призначених згідно із Законом № 1058. З огляду на це Конституційним Судом України в ухвалі від 19.05.2009 № 27-у/2009 було зроблено висновок про наявність прогалини у законодавчому регулюванні механізму обчислення виплат, які визначаються відповідно до розміру мінімальної пенсії за віком.

Після проведення грошової реформи в Україні (Указ Президента України „Про грошову реформу в Україні” від 25.08.1996 № 762/96) мінімальний розмір пенсії за віком становив 15 гривень. Надалі підвищення мінімального розміру пенсії за віком проводилося, зокрема, згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 10.11.2000 № 1686 „Про підвищення розмірів пенсій та інших соціальних виплат пенсіонерам” (зі змінами), від 19.12.2001 № 1706 „Про підвищення розмірів пенсій, призначених відповідно до Закону України „Про пенсійне забезпечення” (зі змінами), від 13.03.2002 № 279 „Про підвищення розмірів пенсій, призначених відповідно до Закону України „Про пенсійне забезпечення” (зі змінами), від 15.04.2003 № 544 „Про підвищення розмірів трудових пенсій” (зі змінами). При цьому зазначеними нормативно-правовими актами було передбачено, що збільшення мінімального розміру пенсії не застосовується для визначення розмірів соціальних пенсій, надбавок, підвищень та інших доплат до пенсій.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 03.01.2002 № 1 „Про підвищення розмірів пенсій та інших соціальних виплат окремим категоріям пенсіонерів, фінансування яких здійснюється за рахунок коштів державного бюджету” (втратила чинність 01.09.2008) розрахунок пенсій, призначених згідно з частиною четвертою статті 54 Закону № 796, проводився виходячи з розміру 19,91 гривні.

З метою вирішення питання підвищення розмірів соціальних виплат, у тому числі постраждалим громадянам, Законом України „Про Державний бюджет України на 2008 рік та про внесення змін до деяких законодавчих актів України” від 28.12.2007 № 107-VI було внесено зміни, зокрема, до Закону № 796. Зазначеними змінами було встановлено, що соціальні виплати визначаються у відповідних відсотках до розміру прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, і збільшуються із його підвищенням.

Надалі до Закону № 796 вносилися зміни з урахуванням економічного, політичного становища країни, норм податкового та бюджетного законодавства, рішень Конституційного Суду України у справах щодо конституційності окремих положень Закону № 796.

Так, згідно зі статтею 54 Закону № 796 (у редакції Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” щодо підвищення рівня пенсійного забезпечення окремих категорій осіб” від 29.06.2021 № 1584-IX (далі – Закон № 1584) пенсії по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання, і пенсії у зв’язку з втратою годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи можуть призначатися за бажанням громадянина із заробітку, одержаного за роботу в зоні відчуження в 1986–1990 роках, у розмірі відшкодування фактичних збитків, який визначається відповідно до законодавства.

В усіх випадках розміри пенсії по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання внаслідок Чорнобильської катастрофи, для осіб з інвалідністю I, II, III груп не можуть бути нижчими ніж 6 000 грн, 4 800 грн та 3 700 грн, відповідно.

При цьому зазначені розміри пенсій починаючи з 2022 року щороку з 1 березня підлягають індексації у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, з урахуванням коефіцієнта збільшення, що визначається відповідно до абзаців другого і третього частини другої статті 42 Закону № 1058.

Також Законом № 1584 передбачено встановлення з 01.07.2021 мінімальних розмірів щомісячних пенсійних виплат особам із числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, визначених статтею 10 Закону № 796, стосовно яких встановлено причинний зв'язок інвалідності з Чорнобильською катастрофою (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткових пенсій, цільової грошової допомоги, сум індексації та інших доплат та компенсацій до пенсій, установлених законодавством, крім пенсій за особливі заслуги перед Україною) для осіб з інвалідністю I, II, III груп – відповідно, 100 %, 80 % та 60 % розміру середньої заробітної плати (доходу) в Україні, з якої сплачено страхові внески та яка враховується для обчислення пенсії за попередній рік (10 340,35 гривні). Таким особам з інвалідністю виплачується щомісячна державна адресна допомога до пенсії (далі – адресна допомога) в сумі, якої не вистачає до зазначених розмірів.

Починаючи з 2022 року щороку адресна допомога збільшуватиметься з 1 березня залежно від розміру середньої заробітної плати (доходу) в Україні, з якої сплачено страхові внески та яка враховується для обчислення пенсії, за рік, що передує року перерахунку щомісячної допомоги.

Із 01.01.2022 наберуть чинності зміни, внесені до статті 57 Закону № 796, щодо визначення заробітної плати (доходу) для обчислення пенсії по інвалідності (за бажанням особи, яка звернулася за пенсією, заробітна плата (дохід) визначатиметься з п'ятикратного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня відповідного року).

Потрібно зазначити, що Мінсоцполітики постійно працює над удосконаленням соціального захисту всіх категорій населення, у тому числі постраждалих громадян.

Так, системою соціального захисту постраждалих громадян передбачено не тільки пенсійне забезпечення, а й надання пільг, компенсацій, житлових субсидій та інших видів державної соціальної допомоги.

Питання надання певних видів пільг, компенсацій, гарантій та інших соціальних виплат громадянам за рахунок коштів державного бюджету мають вирішуватися комплексно в межах чинного законодавства з урахуванням соціальної спрямованості політики Уряду, соціально-економічного становища країни та збалансування видатків з наявними бюджетними ресурсами.

З повагою

Міністр

Марина ЛАЗЕБНА

